

УДК 347.53:[343.35:796.092.29]
DOI <https://doi.org/10.32782/lexsportiva/2022.1.3>

Федосов Денис Володимирович,
незалежний дослідник
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3798-9628>

Ткалич Максим Олегович,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільного права
Запорізького національного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4224-7231>

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИНАМ, ПОВ'ЯЗАНИМ ІЗ МАНІПУЛЮВАННЯМ РЕЗУЛЬТАТАМИ СПОРТИВНИХ ЗМАГАНЬ

У статті досліджено міжнародно-правові та національно-правові засади законодавства у сфері протидії злочинам, пов'язаним із маніпулюванням результатами спортивних змагань. Автори дослідили роль кримінальної відповідальності за правопорушення, пов'язані з протиправним впливом на результати офіційних спортивних змагань, як на рівні правової доктрини, так і на рівні правозастосування, що включає аналіз низки судових рішень національних і міжнародних судів. Автори наводять аргументи на користь важливості ратифікації міжнародних конвенцій у сфері боротьби з протиправним впливом на результати спортивних змагань з огляду на їх важливість для удосконалення національного законодавства у досліджуваній сфері. У дослідженні визначено місце України у міжнародній спортивній системі, а також зроблено спробу оцінити масштаби спортивної корупції в Україні. Зокрема, проаналізовано роль злочинних груп у протиправному впливі на результати офіційних спортивних змагань. У статті, серед іншого, проаналізовано значимість спорту, зокрема футболу, у культурному та фінансовому аспекті розвитку держави. Автори проаналізували вплив заборони грального бізнесу в Україні на розвиток корупції у гральному бізнесі. У статті також досліджено зміни у національному законодавстві, пов'язані з необхідністю здійснення первинного фінансового моніторингу букмекерів. Автори дійшли висновку щодо доцільності заборони розміщення ставок на спорт спортсменам, допоміжному персоналу, посадовим особам у змаганнях, в яких вони безпосередньо приймають участь та пропонують розширити склад осіб, яких стосується заборона, до членів сім'ї та родичів зазначених осіб, уніфікуючи такі вимоги з корупційний законодавством.

Ключові слова: корупція, букмекерські контори, спортивні змагання, протиправний вплив на учасників змагань, відповідальність за порушення кримінального законодавства у спортивній сфері.

Fiedosov D.V., Tkalych M.O. LEGAL ASPECTS OF COMBATING CRIMES RELATED TO THE MANIPULATION OF THE RESULTS OF SPORTS COMPETITIONS

The article examines the international legal and national legal foundations of legislation in the field of combating crimes related to the manipulation of the results of sports competitions. The authors investigated the role of criminal liability for offenses related to illegal influence on the results of official sports competitions, both at the level of legal doctrine and at the level of law enforcement, which includes the analysis of a number of judicial decisions of national and international courts. The authors present arguments in favor of the importance of the ratification of international conventions in the field of combating illegal influence on the results of sports competitions in view of their importance for improving national legislation in the researched field. The study determined the place of Ukraine in the international sports system, and also made an attempt to assess the scale of sports corruption in Ukraine. In particular, the role of criminal groups in illegally influencing the results of official sports competitions was analyzed. The article, among other things, analyzes the significance of sports, particularly football, in the cultural and financial aspects of the state's development. The authors analyzed the impact of the ban on the gambling business in Ukraine on the development of corruption in the gambling business. The article also examines changes in national legislation related to the need for primary financial monitoring of bookmakers. The authors came to a conclusion regarding the expediency of banning sports betting to athletes, support staff, and officials in competitions in which they directly participate and propose to expand the list of persons affected by the ban to include family members and relatives of the specified persons, unifying such requirements with corruption legislation.

Key words: corruption, bookmakers, sports competitions, illegal influence on the participants of competitions, responsibility for violation of criminal legislation in the sports field.

Постановка проблеми. Офіційні спортивні змагання в Україні стали не лише способом популяризації фізичної активності серед населення,

але й великим бізнесом, який приваблює як чесних і порядних підприємців, так і злочинний контингент. Втручаючись заздалегідь у резуль-

тати спортивних змагань, непорядні користувачі букмекерських послуг отримують надприбутки, порушуючи права добропорядних фанатів та дискредитуючи саму суть спортивних змагань.

Латентність таких злочинів значно підриває репутацію держави на міжнародній спортивній арені та зневірює населення у чесній конкуренції. Саме тому вкрай необхідне якісне регулювання зазначених правових відносин.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Питання протидії злочинності, яка використовує гральний бізнес у сфері спортивних змагань, досліджувалося замало, лише деякі аспекти висвітлювалися у наукових публікаціях Бондаренка О.С., Кришевича О.В., Старка А.Б.

Метою статті є збагачення наукової доктрини у сфері протидії злочинності, що пов'язана із маніпулюванням результатами спортивних змагань, та формулювання пропозицій щодо більш ефективного регулювання відповідних суспільних відносин.

Виклад основного матеріалу. У 2014 році державами-членами Ради Європи було підписано Конвенцію Ради Європи проти маніпулювання спортивними змаганнями [1]. Метою Конвенції є боротьба з маніпулюванням спортивними змаганнями з метою захисту чесності спорту і спортивної етики відповідно до принципу автономії спорту. 16 листопада 2016 року Конвенція набула чинності для України.

Усвідомлюючи персональну відповідальність та ризики, які супроводжують спортивну діяльність в Україні 03 листопада 2015 року Верховною Радою України було прийнято Закон України «Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань» [2]. Зазначений закон спрямований на запобігання впливу на результати офіційних спортивних змагань корупційних правопорушень та порушень, пов'язаних з корупцією у сфері спорту, визначає засади, особливості суб'єктів і заходів запобігання та виявлення зазначених порушень і усунення їх наслідків, а також відповідальність за них.

Очевидно, що проблема корупційних правопорушень у сфері спорту не є суто українським питанням. У березні 2016 року міжнародна антикорупційна організація Transparency International опублікувала дослідження під назвою Global corruption report: Sport [3], де менш ніж на 400 сторінках були опубліковані факти про договірні матчі, непрозорі контракти з агентами, корупцію при організації глобальних заходів в усьому світі.

Щодо України, то місцеве відділення Transparency International заявляє, що корупція в спорті завдає значні репутаційні удари по нашій країні. Зокрема, за роки незалежності сталося чимало футбольних корупційних скандалів, серед яких спроба підкупу київським Динамо іспанських арбітрів у 1995 році на матчі Ліги Чемпіонів, дискваліфікація українського арбітра Олега Орехова за підозрою у корупції на матчі Кубка УЄФА 2009 року між ЦСКА (Болгарія) і ФК «Базель» (Швейцарія), договірний матч «Карпати» – «Металіст» [4].

Незважаючи на наявні проблеми українського футболу, він відіграє важливу роль для нашої держави. Йдеться як про культурний вимір, так і про економічний. Орієнтована вартість складу лише першої трійки футбольних клубів української Прем'єр-ліги перевищує суму в 250 млн. євро (Шахтар – 150,5 млн. євро, Динамо – 89,85 млн. євро, Зоря – 17,53 млн. євро) [5].

Досить довгий період ставки на спорт фактично залишалися поза законом, оскільки з 2009 до 2020 роки діяв Закон України «Про заборону грального бізнесу в Україні» від 15 травня 2009 року» [6]. Відповідно до закону «гральний бізнес – діяльність, пов'язана з організацією, проведенням та наданням можливості доступу до азартних ігор у казино, на гральних автоматах, комп'ютерних симуляторах, у букмекерських конторах, в інтерактивних закладах, в електронному (віртуальному) казино незалежно від місця розташування сервера. На сьогодні зазначений нормативно-правовий акт втратив чинність, а гральний бізнес у всіх його проявах, в тому числі у букмекерській, легалізовано.

На даний час букмекерська діяльність активно розвивається, а поряд з нею розвивається і протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань. Саме зараз такий вплив отримав значний сенс та поштовх у вигляді зовнішньої «легальної» можливої фінансової вигоди від обумовлених ним ставок у букмекерських конторах, а, відповідно, і держава отримала не менший стимул для запобігання та покарання таких злочинів.

У цьому контексті, варто звернути увагу на статтю 369-3 Кримінального кодексу України [7], що встановлює кримінальну відповідальність за «Протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань». Саме вона і повинна була стати запобіжником одержання неправомірної вигоди особами внаслідок такого впливу. Включена до Кримінального кодексу України ще 03 листопада 2015 року Законом України «Про запобігання впливу корупційних правопорушень

на результати офіційних спортивних змагань» зазначена стаття набула актуальності саме після втрати чинності Закону України «Про заборону грального бізнесу в Україні» 13 серпня 2020 року і фактичної легалізації букмекерської діяльності.

Санкції статті 369-3 КК України передбачають значні покарання за маніпулювання результатами спортивних змагань з метою отримання неправомірної вигоди, а саме: штраф, обмеження волі від 1 до 3 років або позбавлення волі терміном до 3 років. У разі повторності кримінального правопорушення, передбачено покарання у вигляді обмеження волі або позбавлення волі на строк від 2 до 5 років. Крім того, порушення заборони розміщення ставок на спорт, пов'язаних з маніпулюванням офіційним спортивним змаганням з одержанням в результаті цього неправомірної вигоди для себе або інших осіб у розмірі, що перевищує двадцять прожиткових мінімумів для працездатних осіб карається штрафом, обмеженням волі або позбавленням волі на строк від 2 до 5 років.

На даний час пройшло менш ніж два роки після припинення дії заборони на гральний бізнес та шість років після криміналізації незаконного впливу. Якщо проаналізувати Єдиний реєстр судових рішень щодо винесених вироків за ст. 369-3 Кримінального Кодексу України, то виявиться, що такі рішення суду відсутні [8]. Навряд чи у зв'язку з цим можна говорити про ефективність превентивної функції даної кримінально-правової норми. Скоріше навпаки, зазначений склад злочину на даний час не став дієвим, а значні санкції ніколи не застосовувалися.

Враховуючи вищезазначене, варто розглянути проблеми запобігання, виявлення та розслідування злочинів, що впливають на результати офіційних спортивних змагань.

Значним досягненням вітчизняного законодавця є положення п. 4 ст. 8 Закону України «Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань», яке передбачає, що спортсменам, особам допоміжного спортивного персоналу, які беруть участь у спортивному змаганні, посадовим особам у сфері спорту забороняється розміщувати ставки на спорт щодо результатів офіційного спортивного змагання, в якому вони або їхня команда беруть участь.

Втім, варто було б розширити перелік осіб, яким заборонено розміщувати ставки на спорт, і включити близьких осіб учасників та посадових осіб, щодо результатів офіційного спортивного змагання, в якому їх родич бере участь, в розумінні Закону України «Про запобігання корупції»,

а саме – до членів сім'ї суб'єкта, а також чоловіка, дружини, батька, матері, вітчима, мачухи, сина, дочки, пасинку, падчерки, рідного та двоюрідного брата, рідної та двоюрідної сестри, рідного брата та сестри дружини (чоловіка), племінника, племінниці, рідного дядька, рідної тітки, діда, баби, прадіда, прабаби, внука, внучки, правнука, правнучки, зятя, невістки, тестя, тещі, свекра, свекрухи, батька та матері дружини (чоловіка) сина (дочки), усиновлювача чи усиновленого, опікуна чи піклувальника, особи, яка перебуває під опікою або піклуванням зазначеного суб'єкта [9].

Transparency International описує один з методів боротьби з «договірними матчами» в Фінляндії. Футбольний сезон в Фінляндії триває не з осені до весни, як у більшості європейських чемпіонатів, а з весни до осені. Це означає, що частина матчів проводиться влітку, коли в інших лігах канікули. Влітку, коли великого вибору немає, злочинці звертають увагу на лігу в Фінляндії. При цьому, закони Фінляндії влаштовані таким чином, що великий строк за «договірні матчі» отримати майже неможливо.

Для того, щоб побороти «договірні матчі», в 2013 році серед місцевих футболістів було поширене мобільний застосунок «Червона кнопка для гравців». Його завантажили 1200 професійних футболістів. Застосунок дозволяє анонімно повідомляти про «договірні матчі» або, принаймні, про чутки про них [10]. Вбачається, що такий спосіб дозволяє лише зберегти декілька хвилин як альтернатива зверненню через інтернет-сервіси або безпосередньо до відповідних компетентних органів, проте самостійно не дозволить докорінно змінити систему «договірних матчів».

Влучним є зауваження Кріуліна О.Є., що, як показує міжнародний досвід боротьби з корупцією у сфері спорту, протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань, як правило, здійснюється злочинними групами [11, с. 276].

В рамках державної політики у сфері азартних ігор досить послідовним та необхідним кроком у боротьбі зі злочинними групами стало покладення обов'язку первинного фінансового моніторингу на лотереї та азартний бізнес, серед якого існує також букмекерство. 13 серпня 2020 року набрав чинності Закон України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор» від 14.07.2020, яким внесено зміни до Закону України від 06.12.2019 № 361-IX «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового

знищення», відповідно до якого перелік суб'єктів первинного фінансового моніторингу доповнено суб'єктами господарювання, які проводять лотереї та/або азартні ігри [12].

Відповідно до інформації Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей України у наступних суб'єктах господарювання наявні права на провадження діяльності з організації та проведення букмекерської діяльності: ТОВ «ПАРІМАТЧ» (РМ ПМ) від березня 2021 року; ТОВ «ПЛЕЙ ФАН ІНВЕСТМЕНТ» (ФАН СПОРТ) від січня 2022 року; ТОВ «ВБЕТ УКРАЇНА» (VBET) від січня 2022 року; ТОВ «ТВОЯ БЕТТИНГОВА КОМПАНІЯ» (1XBET) від квітня 2022 року [13].

Порогова сума перевірки становить 30 тис. грн. Тобто, коли суб'єкт господарювання у сфері гравального бізнесу приймає ставку або видає виграш на суму 30 тис. грн. і більше, він має зібрати про клієнта інформацію (паспорт, ППН, банківські рахунки та інше) і передати це в службу Державного фінмоніторингу. Така практика працює в усіх розвинених країнах, де дозволені ті чи інші види гравального бізнесу [14].

Висновки. Набуття чинності Конвенції Ради Європи проти маніпулювання спортивними змаганнями для України стало значним поштовхом для формування вітчизняної правової бази в сфері боротьби з незаконними проявами впливу на спортивні змагання. В подальшому Верховною Радою України прийнято Закон України «Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань», яким доповнено Кримінальний кодекс України новим складом злочину, а саме статтею 369-3 «Протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань». Проведеним аналізом Єдиного державного реєстру судових рішень встановлено відсутність вироків суду за відповідним складом злочину.

Важливим досягненням вітчизняного законодавця є поява п. 4 ст. 8 Закону України «Про запо-

бігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань» в частині заборони спортсменам, допоміжному персоналу, посадовим особам розміщувати ставки на власне або командне змагання, проте варто розширити коло таких осіб та доповнити їх членами сім'ї та близькими родичами у розумінні Закону України «Про запобігання корупції».

Значна увага проблемам спортивної корупції у світі присвячувалася організацією Transparency International. В Україні дане питання є особливо актуальним у зв'язку з тим, що букмекерська діяльність протягом 2009-2020 років була заборонена Законом України «Про заборону гравального бізнесу в Україні», а, відповідно, фіксація та ретельне дослідження використання букмекерських контор у протиправній діяльності в спортивній сфері на той час не були можливими. Також встановлено, що перша легальна букмекерська контора після припинення дії заборони з'явилася лише у березні 2021 року.

Розвиток букмекерського бізнесу при недостатньому правовому регулюванні створює загрози отримання нібито «легальної» вигоди від незаконного впливу на учасників спортивних змагань. Саме тому важливими є зміни, запроваджені Законом України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор», щодо розширення суб'єктів первинного фінансового моніторингу шляхом доповнення суб'єктами господарювання, які проводять лотереї та/або азартні ігри (серед яких букмекерські контори). Саме ці зміни створюють основу для формування ефективного фінансового моніторингу з подальшою його деталізацією, яка згодом дозволить передавати в правоохоронні органи обґрунтовані матеріали про вчинене кримінальне правопорушення, що дозволить боротися як з поодинокими випадками, так і з організованою злочинністю у сфері незаконного впливу на офіційні спортивні змагання.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Конвенція Ради Європи проти маніпулювання спортивними змаганнями: Закон України від 18.09.2014 р. Офіційний вісник України від 13.12.2016 р. № 96. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_c01#Text (дата звернення: 01.06.2022).
2. Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань: Закон України від 03.11.2015 р. № 743-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/743-19#Text> (дата звернення: 01.06.2022).
3. Sweeney G. Global Corruption Report: Sport. Transparency International, 2016. URL: <https://www.transparency.org/en/publications/global-corruption-report-sport>.
4. За підкуп спортивного судді – штраф до 25 тисяч доларів або ув'язнення до трьох років. Daily Lviv, 2016. URL: <https://dailylviv.com/news/kryminal/za-pidkup-sportyvnoho-suddi-shtraf-do-25-tysyach-dolariv-abo-uvyaznennya-do-trokh-rokiv-28653>.

5. Авторитетный портал назвал стоимость состава топ-25 украинских футбольных клубов. LB.UA, 2020. URL: https://rus.lb.ua/sport/2020/04/09/454855_avtoritetniy_portal_nazval.html.
6. Про заборону грального бізнесу в Україні: Закон України від 15.05.2009, втратив чинність 13.08.2020 р. № 1334-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1334-17#Text> (дата звернення: 01.06.2022).
7. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 01.06.2022).
8. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>.
9. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 01.06.2022).
10. Чемпионат по непрозрачности. О чем говорится в глобальном исследовании Transparency International про коррупцию в спорте. 2016. URL: <https://meduza.io/feature/2016/02/23/championat-po-neproзрачности>.
11. Криулин А.Е. Некоторые вопросы уголовной ответственности за подкуп участников и организаторов профессиональных спортивных соревнований. Спортивное право в Республике Беларусь. Минск: Промышленно-торговое ПРАВО, 2011. С. 268-283.
12. Аналіз регуляторного впливу до проекту наказу Міністерства фінансів України. Міністерство фінансів України. URL: [https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%90%D0%A0%D0%92\(17\).pdf](https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%90%D0%A0%D0%92(17).pdf).
13. Інформація щодо наявності у суб'єкта господарювання права на провадження діяльності з організації та проведення азартних ігор: букмекерська діяльність. Комісія з регулювання азартних ігор та лотерей. URL: <https://gc.gov.ua/ua/Litsenziini-reiestry.html>.
14. Мінфін роз'яснив механізм роботи нового фінансового моніторингу. LegalHub.online, 2020. URL: <https://legalhub.online/bankivskiy-i-finansoviy-sektor/minfin-roz-yasnyv-mehanizm-roboty-novogo-finansovogo-monitoringu/>.

REFERENCES:

1. Council of Europe Convention against the manipulation of sports competitions: Law of Ukraine [Konventsiia Rady Yevropy proty manipuluvannya sportyvnyu zmahanniamy: Zakon Ukrainy]. (2014). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_c01#Text ([in Ukrainian]).
2. On preventing the influence of corruption offenses on the results of official sports competitions: Law of Ukraine [Pro zapobihannya vplyvu koruptsiinykh pravoporushen na rezultaty ofitsiinykh sportyvnykh zman: Zakon Ukrainy]. (2015). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/743-19#Text> [in Ukrainian].
3. Sweeney, G. (2016). Global Corruption Report: Sport. *Transparency International*. Retrieved from <https://www.transparency.org/en/publications/global-corruption-report-sport>.
4. Daily Lviv. (2016). Bribing a sports referee is punishable by a fine of up to \$25,000 or imprisonment of up to three years [Za pidkup sportyvnoho suddi – shtraf do 25 tysyach dolariv abo uviaznennia do trokh rokiv]. Retrieved from <https://dailylviv.com/news/kryminal/za-pidkup-sportyvnoho-suddi-shtraf-do-25-tysyach-dolariv-abo-uvyaznennya-do-trokh-rokiv-28653>. [in Ukrainian].
5. LB.UA. (2020). The authoritative portal named the cost of the composition of the top 25 Ukrainian football clubs [Avtoritetnyi portal nazval stoimost sostava top-25 ukrainskih futbolnykh klubov]. Retrieved from https://rus.lb.ua/sport/2020/04/09/454855_avtoritetniy_portal_nazval.html. [in Russian].
6. On the prohibition of gambling business in Ukraine: Law of Ukraine [Pro zaboronu hralnoho biznesu v Ukraini: Zakon Ukrainy]. (2020). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1334-17#Text> [in Ukrainian].
7. Criminal Code of Ukraine [Kryminalnyi kodeks Ukrainy]. (2001). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2341-14> [in Ukrainian].
8. Unified state register of court decisions [Yedynyi derzhavnyi reiestr sudovykh rishen]. (n.d.). Retrieved from <https://reyestr.court.gov.ua/>. [in Ukrainian].
9. On prevention of corruption: Law of Ukraine [Pro zapobihannya koruptsii: Zakon Ukrainy]. (2014). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> [in Ukrainian].
10. Meduza. (2016). Opacity Championship. What Transparency International's Global Study on Corruption in Sports Says [Championat po neprozrachnosti. O chem govoriysya v globalnom issledovanii Transparency International pro korruptsiyu v sporte]. Retrieved from <https://meduza.io/feature/2016/02/23/championat-po-neproзрачности>. [in Russian].
11. Kriulin, A.E. (2011). *Some issues of criminal liability for bribing participants and organizers of professional sports competitions. Sports law in the Republic of Belarus [Nekotorye voprosy ugovolnoy otvetstvennosti za podkup uchastnikov i organizatorov professionalnykh sportivnykh sorevnovaniy. Sportivnoe pravo v Respublike Belarus]*. Minsk: Industrial and Commercial LAW [Minsk: Promyshlenno-torgovoe PRAVO], pp. 268-283. [in Russian].
12. Ministry of Finance of Ukraine [Ministerstvo finansiv Ukrainy]. (n.d.). Analysis of the regulatory impact on the draft order of the Ministry of Finance of Ukraine [Analiz rehuliatornoho vplyvu do proektu nakazu Ministerstva finansiv Ukrainy]. Retrieved from [https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%90%D0%A0%D0%92\(17\).pdf](https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%90%D0%A0%D0%92(17).pdf). [in Ukrainian].
13. Gambling and Lottery Regulatory Commission [Komisiia z rehulivannya azartnykh ihor ta loterei]. (n.d.). Information on whether the business entity has the right to carry out activities related to the organization and conduct of gambling: bookmaking activities. [Informatsiia shchodo naiavnosti u subiekta hospodariuvannya prava na provadzhennia diialnosti z orhanizatsii ta provedennia azartnykh ihor: bukmeckerska diialnist]. Retrieved from <https://gc.gov.ua/ua/Litsenziini-reiestry.html>. [in Ukrainian].
14. LegalHub.online. (2020). The Ministry of Finance explained the mechanism of work of the new financial monitoring [Minfin roziasnyv mekhanizm roboty novoho finansovoho monitorynhu.]. Retrieved from <https://legalhub.online/bankivskiy-i-finansoviy-sektor/minfin-roz-yasnyv-mehanizm-roboty-novogo-finansovogo-monitoringu/>. [in Ukrainian].